प्रयच्छामि। पयस्वदस्तु मे मुखम्। पयस्वच्छिरो अस्तु मे। पयस्वान् विश्वतः प्रत्यङ्। पयसा सम्पिपृग्धि मा" [४] इति। दधिमन्थस्य पयोविकारत्वात्, 'पयस्वन्मुखस्य पयोभोजित्वात्, पयस्वम्। 'शिरः' शब्देन कृत्स्नो देह उपलक्ष्यते। तस्य पयोजन्यशक्तिमत्त्वात् पयस्वं। अन्यत् पूर्ववत्॥

उदमन्थस्य अभिमन्त्रणादीन्मन्त्रानाह। "आयुरसि। तत्ते प्रयच्छामि। आयुष्मदस्तु मे मुखम्। आयुष्मच्छिरो अस्तु मे। आयुष्मान् विश्वतः प्रत्यङ्। आयुषा सम्पिपृग्धि मा" इति। उदमन्थस्य आयुर्हेतुत्वात् आयुष्ट्वम्। अन्यत् पूर्ववत्॥

कल्पः। 'ओदनशेषं यजमानः प्राश्नातीममग्न आयुषे वर्चसे कृधीति प्राश्नन्तमभिमन्त्रयते' इति। पाठस्तु, "इममग्न आयुषे वर्चसे कृधि। प्रियꣳ रेतो वरुण सोमराजन्। मा ते वास्मा अदिते शर्म्म यच्छ। विश्वे देवा जरदष्टिर्यथा सत्" [५] इति। हे 'अग्ने','इमं' यजमानम्, 'आयुषे' दीर्घायुस्त्वाय, 'वर्चसे' बलाय, च 'कृधि' समर्थं कुरु। हे 'वरुण', 'प्रियं कृधि' अभीष्टं कुरु, हे 'सोमराजन्', 'रेतः कृधि' प्रजोत्पादनसामर्थ्यं कुरु। हे 'अदिते', 'अस्मै' यजमानाय, 'ते' तव, 'शर्म्म यच्छ' सुखं देहि, हे 'विश्वे देवाः', अयं यजमानो 'जरदष्टिर्यथा सत्' जराप्राप्तिमान् यथा भवति, तथा कुर्वन्तु, चिरजीविनं कुर्वन्त्वीत्यर्थः॥

कल्पः। 'हिरण्यं यजमानाय बध्नात्यायुरसि विश्वायुरसीत्याबध्यमानो जपति' इति। पाठस्तु,"आयुरसि विश्वायुरसि।